

Uchwała Nr XV/93/2016
Rady Gminy Sadlinki
z dnia 17 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Społeczno – Ekonomicznego Gminy Sadlinki 2016 - 2020.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1515 z późn. zm.) Rada Gminy Sadlinki uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Strategię Rozwoju Społeczno – Ekonomicznego Gminy Sadlinki 2016 - 2020 stanowiącą załącznik Nr 1 do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadlinki.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Gminy Sadlinki

Wojciech Berent

Uzasadnienie

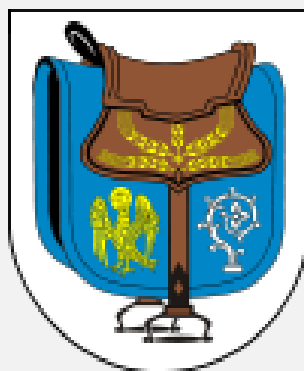
Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 6 cytowanej ustawy o samorządzie gminnym do wyłącznej właściwości rady gminy należy uchwalanie programów gospodarczych.

Strategia Rozwoju Społeczno – Ekonomicznego Gminy Sadlinki 2016 - 2020 daje możliwość tworzenia warunków do rozwijania aktywności i świadomości społecznej poprzez różne formy współdziałania. Strategia ta jest podstawowym dokumentem długofalowej polityki, także lokalnej a jej opracowanie jest niezbędne, ponieważ tworzy platformę współpracy, współdziałania wszystkich zainteresowanych w szczególności: samorządu, administracji rządowej, przedsiębiorców, organizacji społecznych i mieszkańców Gminy Sadlinki.

Strategia Rozwoju Społeczno – Ekonomicznego Gminy Sadlinki 2016 - 2020 została opracowana z uwzględnieniem istniejących zasobów, badań ankietowych oraz wykorzystaniu wcześniejszych opracowań dotyczących Gminy Sadlinki.

Z uwagi na dezaktualizację wcześniej przyjętej Strategii Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Gminy Sadlinki za zasadne uważa się podjęcie przedmiotowej uchwały.

STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO - EKONOMICZNEGO
GMINY SADLINKI 2016-2020

SPIS TREŚCI

Wstęp. Istota i znaczenie planowania strategicznego.....	3
I. Metodologia.....	6
I a. Odniesienie Strategii do Ustaw i innych dokumentów.....	7
II. Diagnoza społeczno-ekonomiczna gminy Sadlinki.....	12
II a. Rys historyczno – przyrodniczy gminy.....	12
II b. Położenie gminy. Portret społeczno-ekonomiczny gminy Sadlinki.....	17
II c. Dane społeczno- demograficzne oraz ekonomiczne.....	18
III. Analiza SWOT.....	23
Główne wskaźniki wynikające z diagnozy i analizy SWOT.....	
IV. Wizja oraz misja gminy	28
V. Obszary strategiczne. Cele strategiczne oraz cele szczegółowe.....	31
VI. Finansowanie oraz wdrażanie Strategii.....	39
VII. System monitorowania Strategii rozwoju gminy Sadlinki	45
Podsumowanie.....	46
Aneks.....	47

WSTĘP. ISTOTA I ZNACZENIE PLANOWANIA STRATEGICZNEGO

Niezwykle ważnym elementem dla funkcjonowania oraz zarządzania jednostką samorządu terytorialnego jest planowanie strategiczne. Jest to tworzenie spójnego, kompleksowego planu działań, dającego możliwość pełnego i swobodnego rozwijania się wszystkich obszarów i dziedzin gminy ze szczególnym uwzględnieniem społeczności lokalnej. Planowanie strategiczne udziela odpowiedzi na takie pytania, jak: „jak kształtuje się rozwój organizacji”, „jakie są jej mocne i słabe strony”, „na jakie zagrożenia w rozwoju organizacji możemy natrafić” czy przede wszystkim jakie działania w najbliższej przyszłości planujemy?”

Planowanie strategiczne ukierunkowuje na rozwój organizacji jako zasobu, jest procesem przy wykorzystaniu potencjału behawioralnego osób to tego powołanych. W tym kontekście sformułowanie *zasób* jawi się jako szczególnie ważne, a oznacza wykorzystanie wszystkich elementów materialnych i niematerialnych będących w gestii gminy jako organizacji, do tworzenia lepszych rozwiązań dla ogółu mieszkańców.

W tworzeniu zapisów w ramach planowania strategicznego ważne jest zwrócenie uwagi na następujące elementy:

I. KAPITAŁ LUDZKI

- a) zrównoważony rozwój wszystkich kat. społecznych
- b) kapitał społeczny i kulturowy jako element wewnętrznej integracji
- c) edukacja i szkolnictwo
- d) pomoc społeczna

II. TECHNOLOGIE, WYPOSAŻENIE:

- a) środki trwałe np. budynki, pomieszczenia, sale, infrastruktura informatyczna, otoczenie technologiczne, urządzenia, instalacje, środki transportu
- b) know-how
- c) rozwój infrastrukturalny

III. STRUKTURA:

- a)** podział zadań we wszystkich typach zespołów pracujących na rzecz danej organizacji
- b)** (przygotowane) dla każdego stanowisko pracy obejmujące niezbędne zasoby w wyodrębnionej przestrzeni, przeznaczone do wykonania konkretnego zadania
- c)** formalnie określony zbiór obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności oraz więzi organizacyjnych, łączących to stanowisko z innymi - zbiór stanowisk podlegający wspólnemu kierownictwu czyli komórka/ departament/ wydział
- d)** odpowiednie zarządzanie wszystkimi jednostkami podległymi lokalnemu samorządowi

IV. CELE ORGANIZACJI:

- a)** określony główny kierunek działania, z uwzględnieniem roli organizacji (miejsce w społeczeństwie, ogólnie określona działalność, którą może wykonywać wśród innych organizacji tego typu)
- b)** określona misja
- c)** precyzyjnie określone indywidualne i grupowe zadania
- d)** strategia rozwoju organizacji –planowanie strategiczne (krótko i długoterminowe)

Analiza - przy wykorzystaniu metody podejścia krytycznego - powinna stworzyć zapis w postaci strategii. Strategia rozwoju jako wynik planowania strategicznego jest dokumentem ważnym, ma bowiem na celu realizację potrzeb mieszkańców w zakresie wielu istotnych dziedzin życia, jest także planem nastawionym na przyszłość, uwzględniającym zmieniające się warunki społeczno – ekonomiczne otoczenia.

Dlatego też niniejsza strategia rozwoju gminy Sadlinki na lata 2015-2020 jako okresu zmian i szybkich przeobrażeń cywilizacyjno-kulturowych, ale i ekonomicznych, jest wyrazem analizy i wniosku w kierunku tworzenia nowych kierunków jej rozwoju.

Całość strategii będzie dokumentem przygotowanym przy udziale społeczności lokalnej, zgodnie z unijną zasadą partnerstwa społecznego, po konsultacjach z przedstawicielami instytucji lokalnych, instytucjami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, lokalnymi autorytetami, ekspertami z wielu dziedzin, a także

zaangażowaniu mieszkańców poprzez np. badania ankietowe czy spotkania bezpośrednie. Metodologia jaka została tu zastosowana ma charakter złożony - podejście ilościowe i jakościowe, a więc zastosowano metody np. pomiaru i analizy statystycznej, analizy danych (ilościowa), lecz również spotkania bezpośrednie, debaty zespołu ekspertów czy wywiady niestandardyzowane (jakościowa).

METODOLOGIA

**Przy tworzeniu Strategii rozwoju społeczno – ekonomicznego gminy sadlinki
zastosowano następujące metody ilościowe i jakościowe:**

1. analiza dokumentów (pisma i dokumenty urzędowe, tablice, dane statystyczne, dokumenty archiwalne). Dokumenty UG, jednostek podległych, szkół i placówek oświatowych, GOPS i innych. Dokumenty instytucji o charakterze ogólnokrajowym i regionalnym

2. metoda ekspercka; powołanie zespołu ekspertów oraz lokalnych autorytetów - debata w zespole osób zajmujących się poszczególnymi zagadnieniami (przedstawiciele władz gminy, poszczególnych dziedzin i obszarów stanowiących zakres strategii, radni, lokalne autorytety, przedsiębiorcy, młodzież)

3. obserwacje i materiały własne wykonawcy Strategii

4. ustalenia oraz analizy będące wynikiem prac zespołu ekspertów

5. analiza porównawcza z różnego rodzaju materiałami i programami realizowanymi na terenie powiatu, województwa czy kraju

6. badania ankietowe wśród lokalnych autorytetów

7. wywiady pogłębione z wybranymi osobami pełniącymi ważne lokalne funkcje

I a. Odniesienie Strategii do Ustaw i innych dokumentów

Planując działania i rozwiązania lokalne należy odwoływać się do innych dokumentów o charakterze strategicznym. Dlatego też w przypadku rozwiązań zawartych w niniejszej Strategii ważne są zapisy poniżej podanych dokumentów.

I. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020¹

gdzie w obszarze WYZWANIA STRATEGICZNE DLA WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO zapisano:

1 Obszar **NOWOCZESNA GOSPODARKA**,

cel 1.1. Wysoka efektywność przedsiębiorstw,

cel 1.3. Unikatowa oferta turystyczna i kulturalna

2 Obszar **AKTYWNI MIESZKAŃCY** zapisano:

cel 2.1. Efektywny system edukacji, w nim oczekiwane efekty:

- wyższa jakość kształcenia, głównie pod kątem nabywania kompetencji kluczowych, w tym społecznych oraz ułatwiających dostęp do rynku pracy;

- mniejsze wewnątrzregionalne różnicowania w zakresie luk kompetencyjnych wśród pomorskich uczniów;

- poprawa spójności kształcenia na poszczególnych etapach ścieżki edukacyjnej;

- większy udział dzieci w edukacji przedszkolnej i w zorganizowanych formach opieki do

3. roku życia.

cel Tworzenie kapitału społecznego , w nim oczekiwane efekty

¹ Patrz, Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 przyjęta Uchwałą nr 458/XXII/12

Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 roku.

- powszechne postawy partycypacyjne w życiu publicznym;
- organizacje pozarządowe jako silny partner w realizacji zadań publicznych oraz atrakcyjny pracodawca;
- większe uczestnictwo mieszkańców w wolontariacie i animacji środowiskowej;
- silniejsze poczucie więzi mieszkańców z regionem oraz dbałość o zachowanie różnorodności kulturowej województwa;
- skuteczne mechanizmy włączania osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- znaczące uczestnictwo mieszkańców (w tym dzieci, młodzieży, a także osób starszych i niepełnosprawnych) w lokalnych wydarzeniach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych;
- rozwinięta kultura czytelnicza;
- tereny miejskie, którym przywrócono lub nadano funkcje społeczne;
- wysokiej jakości przestrzeń publiczna;

3 Obszar **Atrakcyjna Przestrzeń** zapisano m. in.:

Cel operacyjny 3.3. Dobry stan środowiska. Oczekiwane efekty:

- Lepsza jakość i dobry stan wód, w szczególności jezior;
- Mniejsze dysproporcje w dostępie do sieci wodociągowych oraz kanalizacyjnych;
- Skuteczny system ochrony przed powodzią (w tym poprzez małą retencję);
- Szerszy zakres monitoringu środowiska oraz rozwinięte systemy monitorowania zagrożeń powodziowych i powiadamiania ludności o zagrożeniach;
- Efektywna praca systemów odprowadzania i oczyszczania wód opadowych i roztopowych;
- Sprawne działanie kompleksowych systemów zagospodarowania odpadów komunalnych;
- Racjonalna struktura przestrzenna obszarów chronionych i mniejsza presja inwestycyjna na obszarach o szczególnym znaczeniu dla zachowania zasobów przyrodniczych i ciągłości powiązań ekologicznych;
- Plany ochrony dla różnych form ochrony przyrody, zachowane zasoby (w tym różnorodność biologiczna) oraz walory przyrodnicze i krajobrazowe;
- Większa świadomość społeczna w zakresie potrzeb ochrony środowiska.

II. Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego

powiatu kwidzyńskiego²

gdzie w obszarze **Społeczność**, Priorytet 2: Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju i kształcenia każdego obywatela jako podstawa poprawy poziomu życia zapisano:

CEL STRATEGICZNY 4.7

Wyrównanie szans rozwoju oraz samorealizacji mieszkańców powiatu

Kierunki działania:

- 4.7.1 – Zapewnienie osobom niepełnosprawnym kształcenia na każdym poziomie
- 4.7.2 – Wspieranie dodatkowych zadań edukacyjnych
- 4.7.3 – Wspieranie rozwoju szkolnictwa wyższego na terenie powiatu
- 4.7.4 – Rozwój systemu stypendialnego
- 4.7.5 – Inspirowanie działań zmierzających do poprawy stabilności kształcenia

CEL STRATEGICZNY 4.8

Wysoka jakość i efektywność kształcenia oraz wychowania

Kierunki działania:

- 4.8.1 – Wspieranie rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy
- 4.8.2 – Inspirowanie i wspieranie lokalnych inicjatyw na rzecz rozwoju edukacji
- 4.8.3 – Doposażenie szkół w nowoczesne środki dydaktyczne
- 4.8.4 – Wspieranie aktywnej współpracy międzynarodowej w dziedzinie edukacji
- 4.8.5 – Kształtowanie kompetencji uniwersalnych i rozwijanie kreatywności

CEL STRATEGICZNY 4.3

Społeczność obywatelskie z warunkami do dialogu między partnerami zaangażowanymi w rozwój społeczno – gospodarczy powiatu

CEL STRATEGICZNY 4.5

Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego

Kierunki działania:

- 4.5.1 – Wspieranie działań na rzecz reintegracji społecznej i zawodowej osób z grup szczególnego ryzyka
- 4.5.2 – Zapobieganie szerzeniu się dysfunkcji społecznych wśród ludzi młodych
- 4.5.3 – Podejmowanie działań zmierzających do znoszenia barier społecznych i zawodowych, które ograniczają osobom wykluczonym uczestnictwo w Śyciu zawodowym, społecznym i rodzinnym
- 4.5.4 – Budowanie partnerstwa publiczno-społecznego m.in. z organizacjami pozarządowymi w zakresie rozwoju usług społecznych

CEL STRATEGICZNY 4.6

Doskonalenie systemu działań wspierającego rozwiązywanie problemów bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Kierunki działania:

- 4.6.1 – Doskonalenie rodzinnych form pomocy dziecku i rodzinie

² Patrz, Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Kwidzyńskiego, podjęta uchwałą Rady Powiatu Kwidzyńskiego w dniu 31.03.2014 r.

4.6.2 – Umożliwienie szerszego dostępu do różnych form terapii i poradnictwa

4.6.3 – Realizacja programów dla młodzieży z tzw. grup zwiększonego ryzyka

Obszar GOSPODARKA

Priorytet 1

Wszechstronny rozwój gospodarczy

CEL STRATEGICZNY 1.1

Stworzenie warunków sprzyjających pozyskiwaniu inwestorów, rozwoju przedsiębiorczości, innowacji i nowych technologii oraz wzrostu konkurencyjności firm funkcjonujących na terenie powiatu

CEL STRATEGICZNY 1.2

Lepsze warunki do rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich oraz wspieranie aktywności na obszarach wiejskich

CEL STRATEGICZNY 1.3

Rozwój przedsiębiorczości oraz integracja małych i średnich Przedsiębiorstw

CEL STRATEGICZNY 1.4

Podjęcie działań w celu rozwoju turystyki w powiecie

Obszar PRZESTRZEŃ

Priorytet 1

Prowadzenie spójnej polityki przestrzennej w porozumieniu z gminami, zwłaszcza w zakresie zrównoważonego rozwoju infrastruktury technicznej

CEL STRATEGICZNY 2.1

Poprawa jakości Śycia poprzez kształtowanie procesów przestrzennych

Kierunki działania:

2.1.1 – Modernizacja obszarów regresu społeczno-gospodarczego, zdegradowanych obszarów miejskich i wiejskich – obszarów cennych kulturowo i przyrodniczo

2.1.2 – Podejmowanie działań zmierzających do scaleń gruntów w powiecie

2.1.3 – Wspieranie działań w kierunku podnoszenia walorów estetycznych wsi

CEL STRATEGICZNY 2.2

Rozwój zrównoważony przestrzeni, w tym historycznej – umacnianiem tożsamości lokalnej

Odniesienia ponadlokalne – dokumenty krajowe

- Ustawa o systemie oświaty
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych
- Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020. Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2011-2015
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego
- Strategia Rozwoju turystycznego

II. DIAGNOZA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY.

WSKAŹNIKI

II a. RYS HISTORYCZNO – PRZYRODNICZY GMINY

Gmina Sadlinki położona jest w południowo-zachodniej części powiatu kwidzyńskiego. Zajmuje powierzchnię 112,0 km², liczy 5852 mieszkańców.

Gminę tworzy 13 wsi: Białki, Bronisławowo, Glina, Grabowo, Kaniczki, Karpiny, Nebrowo Małe, Nebrowo Wielkie, Olszanica, Okrągła Łąka, Rusinowo, Sadlinki, Wiśliny. Gmina Sadlinki dzieli się wyraźnie na dwie części. Część położona niżej, w dolinie Wisły, która ze względu na żyzne gleby ma charakter rolniczy i część położona wyżej, zalesiona i obfitująca we wzgórze.

Siedzibą gminy jest miejscowość Sadlinki. Położona niedaleko Kwidzyna, przytulona do rozległych, liczących ponad trzy tysiące hektarów masywów leśnych, dynamicznie się rozwija. Ze względu na dogodne położenie, dobrą infrastrukturę oraz przyjazny, generowany przez żywiczne lasy mikroklimat, coraz chętniej osiedlają się tu mieszkańcy Kwidzyna. Osiedla nowych, starannie zaprojektowanych domów, z roku na rok powiększają obszar wsi.

O popularności gminy decyduje również jej proekologiczny charakter. Nie istnieje tu przemysł zanieczyszczający środowisko, a produkowana w tutejszych gospodarstwach żywność ma zdrowy, naturalny charakter. Oprócz typowych dla gminy upraw, napotykamy tu często na plantacje rozmaitych ziół (w niedalekiej jeszcze przeszłości, szczególną popularnością cieszyła się uprawa mięty) oraz tytoniu.

Źródła historyczne dowodzą, że w przeszłości gmina miała wyraźnie propolski charakter. Chętnie przybywali tu osadnicy z obszaru Korony, ale i cudzoziemcy, wśród których wyróżniali się Holendrzy. To oni osuszali wydarte Wiśle ziemie, adaptując je dla potrzeb rozwijającego się rolnictwa. O tamtym trudzie przypominają istniejące do dziś kanały, regulujące stosunki wodne. Najważniejsze z nich to kanały: Sadliński, Olszański i kanał Palemona. Nizinna część gminy swym krajobrazem zbliża się do Żuław Wiślanych. Sama zresztą bywa nazywana Żuławą Kwidzyńską.

Miejscowości gminy mają za sobą długą tradycję. Ich przywileje lokacyjne sięgają XIII wieku, większość powstała w XIV i XV wieku. Dominuje w nich dosyć zróżnicowana zabudowa, oddająca upodobania dawnych mieszkańców. W miejscowości Kaniczki znajdował się jako jeden z nielicznie zachowanych drewnianych budynków podcieniowych z XVIII wieku, podlegający ścisłej ochronie konserwatorskiej który został rozebrany w roku 2014 i przeniesiony do „Olęderskiego Parku Etnograficznego”, w miejscowości Olszanica znajdują się XVIII-wieczne domy podcieniowe, nazywane od nazwiska ich budowniczego, Piotra Loewena, domami loewenowskimi. Ten typ architektury upodobali sobie mieszkający tu Holendrzy.

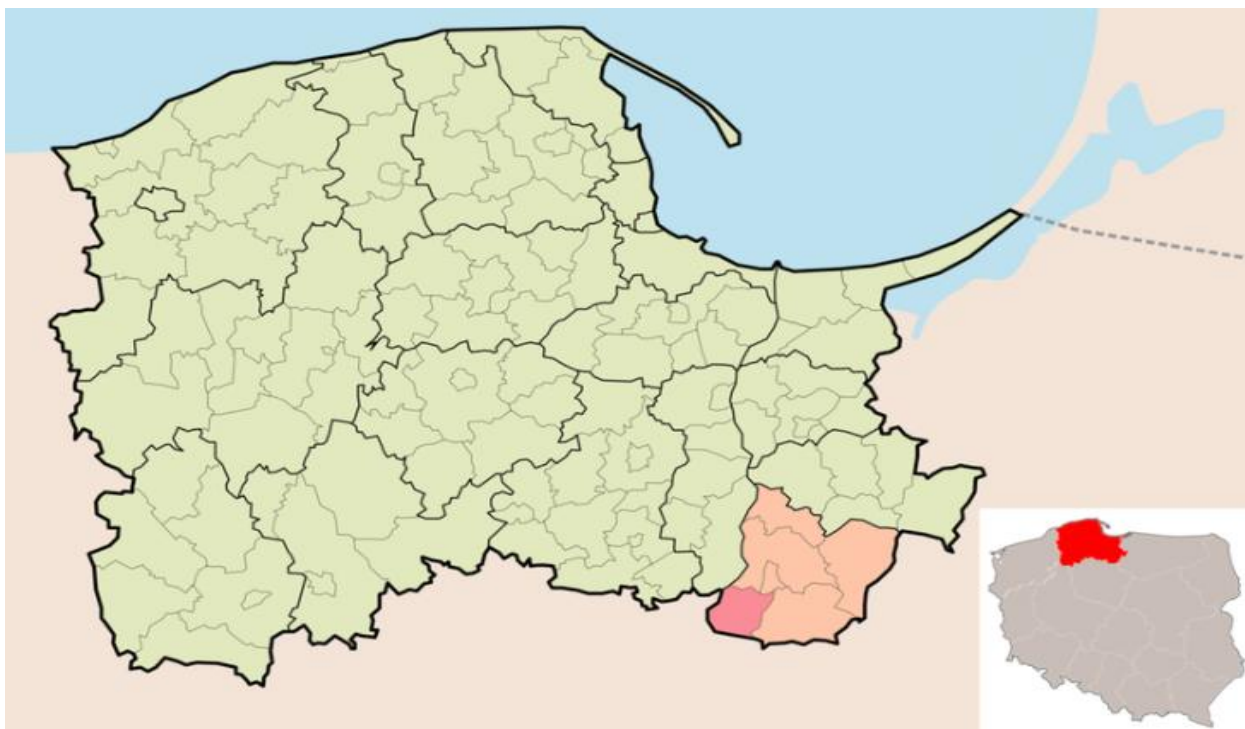
W Nebrowie Wielkim, wsi położonej nad brzegami Wisły, możemy obejrzeć barokowy, XVIII-wieczny kościół p.w. Matki Boskiej Królowej Polski. W wieży kościoła znajduje się , starszy od niego o sto lat, do dziś bijący dzwon. W tej samej miejscowości obiektem wartym obejrzenia jest kaplica p.w. Św. Wojciecha wzniesiona w 1928r., w stylu neobarokowym. Obydwa obiekty wpisane są do rejestru zabytków Gminy Sadlinki.

Do ciekawszych budowli w miejscowości Sadlinki zalicza się kościół parafialny p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego z 1930 r. W jego wnętrzu znajduje się bogato zdobiona ambona barokowa z początków XVIII wieku. Lasy leżące we wschodniej części gminy, ze względu na nieodległe położenie i liczne, dobrze zorganizowane, leśne parkingi, są chętnie odwiedzane przez mieszkańców gminy i okolic. Zróznicowana rzeźba terenu, często spotykane strumienie i oczka wodne, powstałe między innymi po miejscach wydobycia gliny (w Sadlinkach działała cegielnia, zaopatrująca w budulec mieszkańców Kwidzyna i okolic), zachęcają do spacerów. Nadleśnictwo Kwidzyn , wyznaczyło na terenie Sadlińskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu , trasę Ścieżki Przyrodniczo-Leśnej w celu zaprezentowania społeczeństwu, a zwłaszcza młodzieży szkolnej, ciekawych obiektów przyrodniczych. Znajdują się tam tablice poglądowe i naturalne pomoce dydaktyczne, ilustrujące ekologiczną rolę lasu. Przechodząc ścieżką, możemy odpocząć w jednym z miejsc widokowych i oglądać panoramę gminy. Na terenie gminy, w miejscowości Glina znajduje się jezioro o pow.13 ha, do którego przylegają tereny objęte ochroną. Ochrona terenu ze względu na pierwotny charakter roślinności dobrze zachowanej na tym obszarze i pozostałości po lesie łęgowym, które w przeszłości porastały całą dolinę Wisły, są unikatowym fragmentem pierwotnego lasu.

Dla zapewnienia skutecznej ochrony walorów przyrodniczych tego terenu, utworzony został użytek ekologiczny.

Na nizinnych terenach gminy często napotykamy bociany, które na wilgotnych łąkach znajdują idealne żerowiska, a jesienią gromadnie sejmikują przed odlotem na południe.

Rys.2 mapa województwa pomorskiego z podziałem na powiaty i gminy

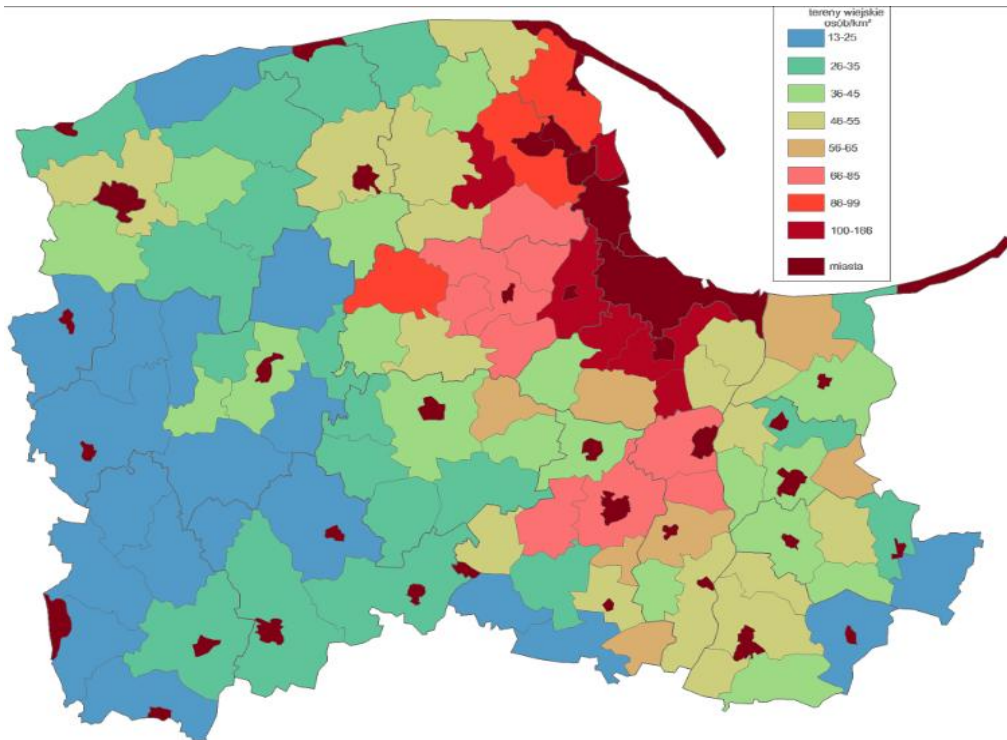

położenie gminy Sadlinki na tle woj. pomorskiego

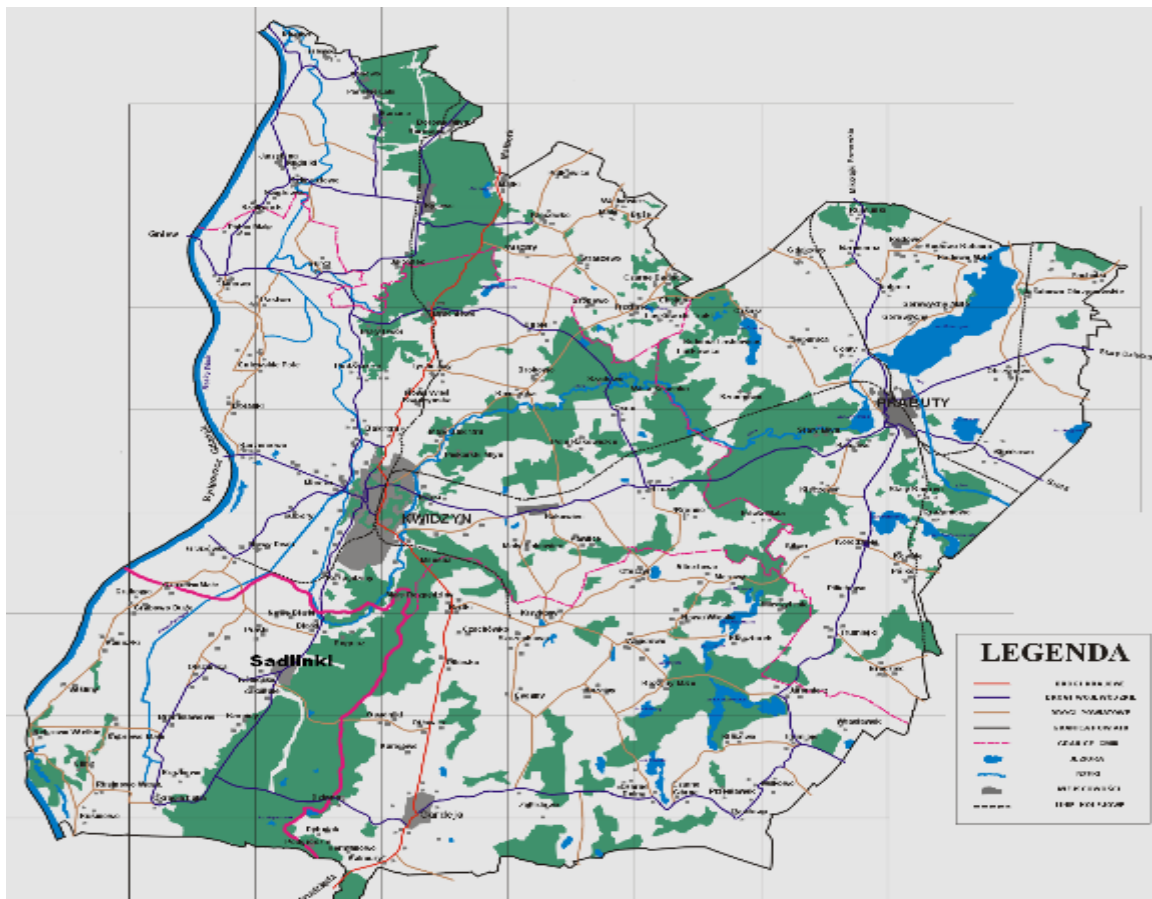
Rys.3 mapa województwa pomorskiego z podziałem na powiaty i gminy

Rys 4 gęstość zaludnienia-woj. pomorskie

Rys.5 mapa gminy Sadlinki wraz z przyległymi terenami

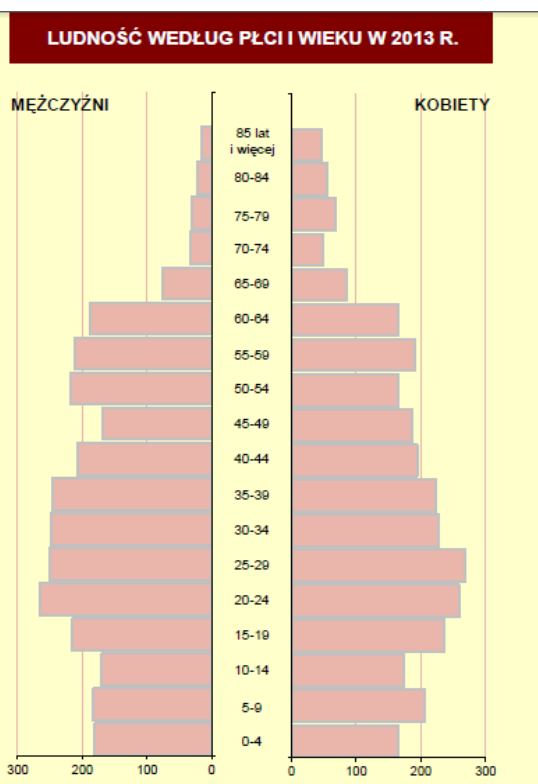

Wskaźnik: widoczny potencjał komunikacyjny oraz przyrodniczo-geograficzny gminy Sadlinki. Położenie oraz elementy demograficzne determinują wykorzystanie tego potencjału

II b portret społeczno-ekonomiczny gminy Sadlinki

Tabela 1. Gmina Sadlinki – podstawowe zmienne

2013	Liczba	mięscowości		14
		sołectw		
Powierzchnia w km ²				112
WYBRANE DANE² STATYSTYCZNE				
	2010	2012	2013	Powiat 2013
Ludność	5866	5893	5896	83611
Ludność na 1 km ²	52	52	53	100
Kobiety na 100 mężczyzn	103	102	101	101
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	53,2	50,6	50,8	54,5
Dochody ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	2760	2804	2840	3166
Wydatki ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł	2689	2493	2703	3000
Turystyczne obiekty noclegowe ^o	–	–	–	13
Porady udzielone w ramach podstawowej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	3	3	3	4
Lesistość w %	30,7	30,8	30,9	23,0
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	56	22	24	15
Pracujący ² na 1000 ludności	36	33	31	213
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	7,7	10,7	9,9	10,0
Ludność – w % ogółu ludności – korzystająca z instalacji:				
wodociągowej	68,9	72,7	72,8	93,1
kanalizacyjnej	28,7	28,7	28,7	71,5
gazowej	–	0,2	0,2	50,0
Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	695	733	785	1471

ŹRÓDŁO: GUS 2015

Tabela 2. Gmina Sadlinki – dochody i wydatki budżetu wg działów

DOCHODY BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW				WYDATKI BUDŻETU GMINY WEDŁUG DZIAŁÓW			
	2010	2012	2013		2010	2012	2013
	w %				w %		
Dochody ogółem	100,0	100,0	100,0	Wydatki ogółem	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	4,5	3,6	1,8	Rolnictwo i łowiectwo	4,4	4,7	7,2
Transport i łączność	5,9	0,3	–	Transport i łączność	11,5	5,3	2,8
Gospodarka mieszkaniowa	2,1	2,4	1,9	Gospodarka mieszkaniowa	2,4	1,5	2,2
Administracja publiczna	0,5	0,4	0,4	Administracja publiczna	10,7	12,0	11,6
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,3	–	–	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1,3	2,7	1,1
Różne rozliczenia	49,7	55,5	54,4	Różne rozliczenia	–	–	–
Oświata i wychowanie	0,4	0,3	0,7	Oświata i wychowanie	38,4	44,9	42,6
Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ.	19,6	15,3	16,0	Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społ.	22,5	20,4	19,8
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,7	0,7	0,7	Edukacyjna opieka wychowawcza	1,7	2,0	1,7
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	0,1	0,1	0,3	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2,6	2,2	5,7
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,1	0,2	0,1	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,8	1,2	1,1
Kultura fizyczna ^a	0,3	0,4	0,1	Kultura fizyczna ^a	1,3	0,6	0,9
Dochody od osób prawnych i od osób fizycznych	15,8	20,9	23,7	Działalność usługowa	0,2	0,2	0,2
Pozostałe	0,1	0,0	0,0	Ochrona zdrowia	0,4	0,6	0,5
<small>a W 2010 r. nazwa działu brzmiała „Kultura fizyczna i sport”.</small>				Pozostałe	1,7	1,7	2,7
W 2013 r. dochody gminy na 1 mieszkańca wyniosły: 2840 zł				W 2013 r. wydatki gminy na 1 mieszkańca wyniosły: 2703 zł			

ŹRÓDŁO: GUS 2015

II c. Dane społeczno- demograficzne oraz ekonomiczne

Tabela 1. Stan (ogółem) ludności gm. Sadlinki 2010-2015

	Link	Jedn. miary,	2010	2011	2012	2013	2014
PODZIAŁ TERYTORIALNY (STAN W DNIU 31 XII)							
LUDNOŚĆ (STAN W DNIU 31 XII) **							
Ludność faktycznie zamieszkała							
ogółem	-	osoba	5866	5872	5893	5896	5906
kobiety	-	osoba	2983	2975	2973	2967	2951
mężczyźni	-	osoba	2883	2897	2920	2929	2955

ŹRÓDŁO: GUS 2015

Wskaźnik: Zauważalny stały wzrost liczby osób zamieszkałych na terenie gminy

Tabela 2. Stan ludności gm. Sadlinki z podziałem na miejscowości na 09.2015

Liczba mieszkańców gminy Sadlinki wg stanu na dzień

30-09-2015r. w rozbiciu na poszczególne miejscowości:

BIĄŁKI	464
BRONISŁAWOWO	361
GLINA	261
GRABOWO	130
KANICZKI	398
KARPINY	385
NEBROWO MAŁE	260
NEBROWO WIELKIE	323
OKRĄGŁA ŁĄKA	377
OLSZANICA	476
RUSINOWO	189
SADLINKI	2000
WIŚLINY	294
OGÓŁEM GMINA SADLINKI:	5818

Tabela 3. Wskaźniki demograficzne gm. Sadlinki 2010-2014

2010 2011 2012 2013 2014

Ludność w wieku:		2010	2011	2012	2013	2014
przedprodukcyjnym	- osoba	1457	1415	1371	1340	1304
produkcyjnym	- osoba	3830	3864	3913	3910	3931
poprodukcyjnym	- osoba	579	593	609	646	671
W % ogółem ludność w wieku:		2010	2011	2012	2013	2014
przedprodukcyjnym	- %	24,8	24,1	23,3	22,7	22,1
produkcyjnym	- %	65,3	65,8	66,4	66,3	66,6
poprodukcyjnym	- %	9,9	10,1	10,3	11,0	11,4
Wskaźniki obciążenia demograficznego		2010	2011	2012	2013	2014
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	- osoba	53,2	52,0	50,6	50,8	50,2
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	- osoba	39,7	41,9	44,4	48,2	51,5
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	- osoba	15,1	15,3	15,6	16,5	17,1

ŹRÓDŁO: GUS 2015

Wskaźnik: zwiększający się wskaźnik obciążenia demograf. – postępujące (niewielkie) starzenie się lokalnego społeczeństwa

Tabela 4. Wskaźniki demograficzne gm. Sadlinki –cd. 2010-2014

2010 2011 2012 2013 2014

Na 1000 ludności:							
zgony	-	-	9,73	8,68	8,50	8,16	:
przyrost naturalny	-	-	2,2	2,4	2,5	1,4	3,6
urodzenia żywe	-	-	11,9	11,1	11,0	9,5	11,2
małżeństwa zawarte w ciągu roku	-	-	6,0	3,6	4,6	5,8	4,1

ŹRÓDŁO: GUS 2015

Wskaźnik: wysoki przyrost naturalny

Tabela 5. Wskaźniki demograficzne gm. Sadlinki –cd. 2010-2014

Ludność w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci ¹						
ogółem						
ogółem	osoba	5866	5872	5893	5896	5906
mężczyźni	osoba	2883	2897	2920	2929	2955
kobiety	osoba	2983	2975	2973	2967	2951
w wieku przedprodukcyjnym - 14 lat i mniej						
ogółem	osoba	1169	1126	1106	1079	1079
mężczyźni	osoba	556	535	532	534	545
kobiety	osoba	613	591	574	545	534
w wieku produkcyjnym: 15-59 lat kobiety, 15-64 lata mężczyźni						
ogółem	osoba	4118	4153	4178	4171	4156
mężczyźni	osoba	2172	2204	2230	2219	2220
kobiety	osoba	1946	1949	1948	1952	1936
w wieku poprodukcyjnym						
ogółem	osoba	579	593	609	646	671
mężczyźni	osoba	155	158	158	176	190
kobiety	osoba	424	435	451	470	481

ŹRÓDŁO: GUS 2015

Wskaźnik: zwiększający się wskaźnik starzenia. – postępujące (niewielkie) starzenie się lokalnego społeczeństwa

Tabela 6. Bezrobocie- gm. Sadlinki 2010-2014

		2010	2011	2012	2013	2014
Bezrobotni zarejestrowani						
ogółem	- osoba	293	389	470	388	301
mężczyźni	- osoba	138	163	167	155	125
kobiety	- osoba	155	226	253	233	176
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym						
ogółem	%	7,7	10,1	10,7	9,9	7,7
kobiety	- %	8,6	12,6	14,0	12,8	9,7
mężczyźni	- %	6,0	7,9	7,9	7,4	5,9

ŹRÓDŁO: GUS 2015

Wskaźnik: wysoki odsetek kobiet jako osób bezrobotnych

Tabela 7. Dochody- gm. Sadlinki 2010-2014

2010 2011 2012 2013 2014

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO*							
Dochody budżetu gminy							
dochody ogółem	-	zł	16174626,26	14910814,93	16496441,80	16699172,79	:
dochody własne	-	zł	3575337,01	3386983,76	4366016,98	4448918,32	:
dofinansowanie ogółem (celowe + dofinansowanie paragrafy 200, 620)	-	zł	4583824,25	3211468,17	3035167,82	3213994,47	:
subwencje ogólne	-	zł	8015465,00	8312363,00	9095257,00	9036260,00	:
subwencje na zadania oświatowe	-	zł	5061673,00	5151466,00	5647121,00	5254008,00	:
środki pozyskane z budżetu Unii Europejskiej	-	zł	-	-	-	-	-
środki z Unii Europejskiej na finansowanie programów i projektów unijnych	-	zł	0	0	506882,00	71720,58	:
dochody ogółem na 1 mieszkańca	-	zł	2759,70	2538,88	2803,61	2840,48	:
dochody własne na 1 mieszkańca	-	zł	610,02	576,70	742,02	756,75	:

ŹRÓDŁO: GUS 2015

Wskaźnik: stały wzrost dochodów, w tym dochodów własnych

Wskaźnik: środki pozyskane z funduszy europejskich

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest kolejnym etapem procesu planowania strategicznego - stanowi fundament późniejszego określania celów strategicznych oraz pozostałych działań ważnych w interesującym tu obszarze polityki edukacyjnej na terenie gminy Sadlinki. Analiza SWOT to diagnoza opisująca aktualny stan danej organizacji, instytucji, obszaru czy dziedziny.

Analiza SWOT metodą analizy całościowej, a także poprzez analizę materiałów i dokumentów oraz badania ilościowe. Obejmuje:

- **Mocne strony oraz Szanse – wewnętrzne (mocne strony) i zewnętrzne (szanse) elementy i uwarunkowania rozwoju gminy; szanse rozwoju oraz atuty –głównie odnoszące się do edukacji**
- **Słabe strony i Zagrożenia – wewnętrzne (słabe strony) i zewnętrzne (zagrożenia) negatywne elementy charakterystyczne dla gminy, zagrożenia w rozwoju edukacyjnym .**

WSKAŹNIKI LOKALNE (zmienne twarde i miękkie jako mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia)³

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<i>(wew. czynniki sprzyjające rozwojowi gminy)</i> <ul style="list-style-type: none">• rozwój infrastrukturalny gminy w ostatnich latach• poprawa stanu dróg lokalnych• dobra jakość kształcenia• inwestycje infrastrukturalne w szkolnictwie	<i>(wew. czynniki utrudniające rozwój gminy)</i> <ul style="list-style-type: none">• zmniejszanie się wydatków na oświatę• starzenie się lokalnego społeczeństwa• niewystarczające wyposażenie szkół i przedszkola w infrastrukturę (pomoce naukowe i dydaktyczne, wyposażenie i inne)

³ Wskaźniki jak wynik analizy i diagnozy danych ilościowych i jakościowych, wskazuje na potrzebę lub konieczność konkretnych działań (zawarte będą w rozdz. VI)

<ul style="list-style-type: none"> • kadra nauczycielska • dziedzictwo kulturalne i historyczne gminy oraz wchodzących w jej skład miejscowości • kapitał ludzki 	<ul style="list-style-type: none"> • niewystarczająca jakość kształcenia • niewystarczająca oferta kulturalno – rozrywkowa gminy • niewystarczająca aktywność mieszkańców, brak lokalnego kapitału społecznego • niewystarczająca oferta (kulturalno-sportowa) dla dzieci i młodzieży • pojawiające się problem w dostępie do kultury/ sztuki/ aktywności pozaszkolnych • zjawiska patologii społ., nowe formy patologii społ.
---	--

MOCNE STRONY – ujęcie ilościowe	średnia arytmetyczna
	(1-mocna strona o znaczeniu i sile mniejszej; 2 – siła średnia; 3- siła i znaczenie zdecydowane i mocne)
• rozwój infrastrukturalny gminy w ostatnich latach	2,1
• poprawa stanu dróg lokalnych	1,8
• dobra jakość kształcenia	2,2
• inwestycje infrastrukturalne w szkolnictwie	2,3
• kadra nauczycielska	2,2
• dziedzictwo kulturalne i historyczne gminy oraz wchodzących w jej skład miejscowości	2,7
• kapitał ludzki	2,0
łącznie	2,2

SŁABE STRONY	średnia arytmetyczna
<i>(wew. czynniki utrudniające rozwój gminy)</i>	(-1: słaba strona o znaczeniu i sile mniejszej; -2 :znaczenie średnia; - 3: - siła i znaczenie zdecydowane negat.)
• zmniejszanie się wydatków na oświatę	-1,2
• starzenie się lokalnego społeczeństwa	-1,3
• niewystarczające wyposażenie szkół i przedszkola w infrastrukturę (pomoce naukowe i dydaktyczne, wyposażenie, infrastruktura sportowa)	-1,5
• niewystarczająca jakość kształcenia	
• niewystarczająca oferta kulturalno – rozrywkowa gminy	-1,5
• niska aktywność mieszkańców, brak lokalnego kapitału społecznego	-2,5
• niewystarczająca oferta (kulturalno-sportowa) dla dzieci i młodzieży	-2,7
• pojawiające się problem w dostępie do kultury/ sztuki/ aktywności pozaszkolnych	-2,8
• zjawiska patologii społ., nowe formy patologii społ.	-2,6
	-2,3
łącznie	-2,0

WSKAŹNIKI PONADLOKALNE (makrostrukturalne)

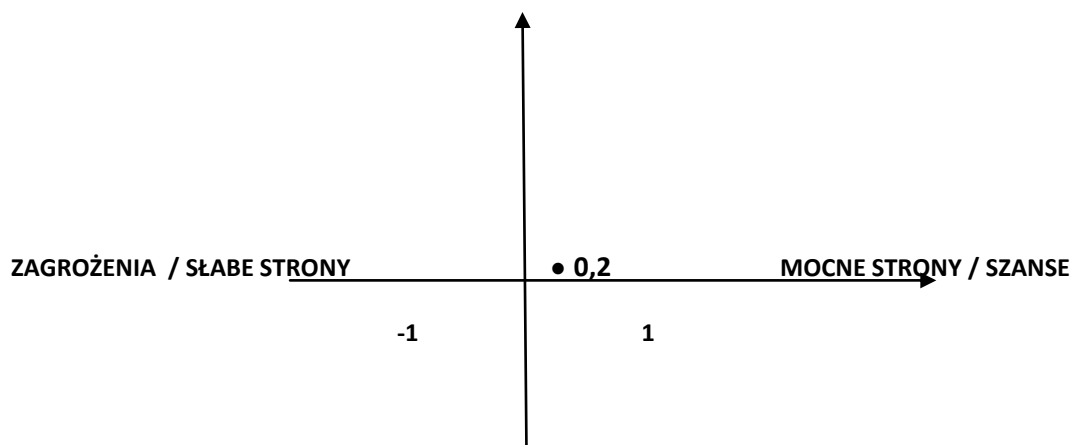
stanowiące o szansach i zagrożeniach w rozwoju gm. Sadlinki

MOCNE STRONY/ ATUTY/ SZANSE w ujęciu makrostrukturalnym; ponadregionalnym	SŁABE STRONY/ PROBLEMY/ZAGROŻENIA w ujęciu makrostrukturalnym; ponadregionalnym
> budżetowanie i pozyskiwanie środków zew. z funduszy europejskich w latach 2014-2020	> utrzymujące się dość wysokie bezrobocie ; lokalny rynek pracy
> zwiększanie się liczby mieszkańców	> migracja/ wyjazdy absolwentów szkół do obszarów miejskich
> położenie gminy wraz z walorami przyrodniczymi (m.in. obszary chronione, obszary leśne)	> odległość od metropolii trójmiejskiej
> korzystna sieć drogowa	> nowe wyzwania cywilizacyjne; nowe zagrożenia
> wzrost przyrostu naturalnego	
> zwiększanie się krajowego PKB	
> nowe formy spędzania wolnego czasu/ nowe formy turystyki rekreacji	

Wskaźnik MOCNYCH STRON/ SZANS do SŁABYCH / ZAGROŻEŃ⁴

$$WMS + (-WSS) = 2,2 + (-2,0) = 0,2$$

Wskaźnik Mocnych/ SZANS do Słabych/ ZAGROŻEŃ

Mocne strony oraz Szanse rozwoju gminy (elementy wew. i zewnętrzne) są wyraźne i mocno określone. Nieznacznie dominują nad określonymi w analizie SWOT zagrożeniami oraz słabymi stronami.

INTERPRETACJA CAŁOŚCIOWA ANALIZY SWOT

Mocne strony (jako elementy wewnętrznych zasobów gminy), jak również zewnętrzne (zew. szanse rozwoju nie związane bezpośrednio z gminą) powstałe i określone w wyniku analizy ilościowo-jakościowej SWOT nieznacznie dominują nad zagrożeniami oraz słabymi elementami rozwoju gminy.

Wartość 0,2 oznacza nieznaczną przewagę mocnych stron (wartość pomiędzy 0 - 1 oznacza iż mocne strony mają przewagę nad słabymi - wskazywane szanse stanowią atut w rozwoju danego obszaru/ organizacji. Oznacza także iż istnieją mocno akcentowane słabe strony zagrożenia dla rozwoju.

W rozwoju społecznym i ekonomicznym gminy zauważalne są zasadnicze atuty, które powodują, iż następuje jej rozwój; zauważyć można także zdecydowane zagrożenia - oznacza to, iż elementy te są realnym zagrożeniem dla rozwoju i powinny być zadaniem dla pilnego rozwiązania.

⁴ wskaźnik ten wynika z nadawania rang poszczególnym elementom wskazywanym w analizie SWOT, wyciągnięcia średniej arytmetycznej oraz odnoszenia do wzorca; rangi nadane zostały przez uczestników spotkania w UG Sadlinki 26.11.2015

GŁÓWNE WSKAŹNIKI (jako wnioski i wyniki tej części opracowania)

(mające zasadniczy wpływ na społeczne i ekonomiczne funkcjonowanie gminy, także warunkujące tworzenie efektywnej polityki prorozwojowej):

- wskaźnik demograficzny:**
- a)** zjawisko powolnego starzenia się lokalnego społeczeństwa
konieczność pozyskiwania środków w ramach funduszy tzw. miękkich na programy aktywizujące i zabezpieczające osoby starsze czy niepełnosprawne
 - b)** (jednocześnie) wzrost liczby mieszkańców / wysoki przyrost naturalny; konieczność działań w obszarze edukacji, integracji oraz lokalnej przedsiębiorczości, także promocji wykorzystania dostępnych narzędzi polityki społecznej państwa
 - c)** wzrost liczby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
- wskaźnik ekonomiczny:**
- a)** wzrost wydatków proinwestycyjnych, polityka inwestycyjna gminy
 - b)** wzrost dochodów własnych oraz dochodów na 1 mieszkańca
 - c)** lokalna przedsiębiorczość
- wskaźnik społeczny:**
- a)** silny postulat poprawy infrastruktury kulturalnej
 - b)** silny postulat działań integracyjnych i aktywizujących lokalne społeczeństwo
 - c)** silny postulat działań zwiększających poczucie bezpieczeństwa

**IV. MISJA I WIZJA
GMINY SADLINKI**

MISJA GMINY SADLINKI

GMINA SADLINKI DLA SWOICH MIESZKAŃCÓW, MIESZKAŃCY DLA GMINY

DLA DOBRA WSPÓLNEGO I INDYWIDUALNEGO

WIZJA GMINY SADLINKI

WIZJA „GMINA SADLINKI 2020”

W 2020 roku Gmina Sadlinki w pełni korzysta z zasobów naturalnych i kulturowych znajdujących się na jej terenie oraz w najbliższym otoczeniu.

Dbłość o ochronę obszarów cennych przyrodniczo

i krajobrazowo zapewnia równowagę przestrzenną.

Rozwój infrastrukturalny podnosi jakość życia.

Następuje wzrost poziomu lokalnej integracji wynikający z lokalnego kapitału ludzkiego i społecznego.

V. OBSZARY STRATEGICZNE. CELE STRATEGICZNE

oraz

CELE I DZIAŁANIA SZCZEGÓŁOWE

1 OBSZAR STRATEGICZNY

SPOŁECZEŃSTWO.

KAPITAŁ LUDZKI. KAPITAŁ SPOŁECZNY.

1.1 CEL STRATEGICZNY:

ROZWÓJ INDYWIDUALNY I ZBIOROWY LOKALNEGO SPOŁECZEŃSTWA.
KAPITAŁ LUDZKI ORAZ SPOŁECZNY ŹRÓDŁEM STABILNEGO ROZWOJU
GMINY SADLINKI. WZROST JAKOŚCI ŻYCIA

1.2 CELE SZCZEGÓŁOWE

1.2.1 tworzenie warunków dla jak najlepszego rozwoju rodziny; zróżnicowane formy wspierania rodziny

opis działania:

- aktywizacja i wsparcie osób wykluczonych społecznie; osoby starsze, niepełnosprawne, z ubogich środowisk, osoby bezrobotne
- system wsparcia i poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, zawodowego dla rodzin z terenu gminy
- przeciwdziałanie ubóstwu wśród części mieszkańców gminy
- wspieranie działań zmierzających do zwiększania liczby urodzeń- polityka pronatalistyczna

1.2.2 podnoszenie jakości kształcenia podstawowego i gimnazjalnego

opis działania:

- dalsza poprawa jakości kształcenia;
- dalsza poprawa wyników kształcenia
- tworzenie zróżnicowanych form wsparcia uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych
- wsparcie uczniów wybitnie uzdolnionych
- poprawa nauczania jęz. obcych
- działania rozwijające dla dzieci w wieku przedszkolnym
- eliminowanie barier edukacyjnych; wyrównywanie szans młodzieży z różnych środowisk
- udział szkół w projektach i programach pozarządowych; pozyskiwanie funduszy zewnętrznych na działalność szkolną, także wychowawczą i rozwojową
- pomoc nauczycielom w doksztalcaniu - doskonalenie zawodowe nauczycieli
- programy profilaktyczne dla uczniów oraz rodziców dotyczące zagadnień i zjawisk społecznie szkodliwych

1.2.3 efektywna polityka społeczna

opis działania:

- system wsparcia i poradnictwa psychologicznego, prawnego, pedagogicznego, zawodowego;
- przeciwdziałanie ubóstwu wśród części mieszkańców gminy
- programy przeciwdziałania zjawiskom patologii społ.; przygotowanie pracowników pomocy społecznej na pojawiające się nowe formy patologii i zagrożenia cywilizacyjne
- dostęp do opieki żłobkowej i przedszkolnej
- akcje związane z profilaktyką zdrowotną
- stały monitoring funkcjonowania rodzin na terenie gminy

1.2.4 zwiększenie mobilności i aktywności mieszkańców gminy. poprawa lokalnej integracji. Działania w obszarze kultury

opis działania:

- poprawa w zakresie lokalnej infrastruktury kulturalnej – zróżnicowana oferta dla różnych kat. wiekowych; stworzenie miejsca spotkań oraz spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych;
- lokalny animator kultury (animator działań społecznych); promowanie i wspieranie lokalnych artystów i twórców
- kształcenie ustawiczne; stworzenie możliwości kształcenia dla osób starszych
- zwiększenie zaangażowania mieszkańców w sprawy gminy, zwiększenie postawy aktywnej na rynku pracy
- wspieranie (organizacyjne i finansowe) przez władze gminy stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, lokalnych oraz inicjatyw mieszkańców
- rozbudowa, modernizacja infrastruktury kulturalnej, zwiększenie jakości funkcjonowania obiektów kultury

1.2.5 efektywne zarządzanie w ramach wszystkich organizacji i instytucji gminnych

opis działania:

- wprowadzanie nowoczesnych metod i technik zarządzania we wszystkich jednostkach organizacyjnych podległych lokalnemu samorządowi
- zwiększenie efektywności podejmowanych działań przez sołectwa
- cyfryzacja usług (e-urząd, e-szkola, e-przedszkole, e-gops)

1.2.6 zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy

opis działania:

- wprowadzenie monitoringu miejsc niebezpiecznych na terenie gminy
- zwiększenie efektywności pracy policji
- działania edukacyjne z zakresu przeciwdziałania zjawiskom szkodliwym i społecznie niebezpiecznym
- kształtowanie lokalnej polityki odpowiedzialności mieszkańców za bezpieczeństwo publiczne w gminie

2 OBSZAR STRATEGICZNY

INFRASTRUKTURA. INWESTYCJE. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

2.1 CEL STRATEGICZNY:

DALSZE INWESTYCJE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ I SPOŁECZNĄ. NOWE INWESTYCJE. NOWE MIEJSCA PRACY

2.2 CELE SZCZEGÓŁOWE

2.2.1 dalsze inwestycje w infrastrukturę szkolną i przedszkolną

opis działania:

- dalsza poprawa wyposażenia szkół i przedszkola w pomoce dydaktyczne i naukowe; pomoce multimedialne i elektroniczne
- poprawa infrastruktury sportowej
- dalsza modernizacja infrastruktury szkolnej; prowadzenia/ dokończenie planowanych działań inwestycyjnych
- opieka lekarska w szkołach / opieka pielęgnarska

2.2.2 dalsze inwestycje w infrastrukturę drogową

opis działania:

- kontynuacja modernizacji dróg lokalnych
- zwiększenie bezpieczeństwa na drogach lokalnych i ponadlokalnych

- budowa ścieżek rowerowych oraz ciągów pieszych

2.2.3 dalsze inwestycje w infrastrukturę wod.-kan.

opis działania:

- kontynuacja inwestycji kanalizacyjnych na terenie gminy
- wspieranie i dalsza realizacja inwestycji przydomowych oczyszczalni ścieków
- wspieranie i dalsza realizacja inwestycji utylizacji azbestu

2.2.4 tworzenie warunków dla jak najlepszego rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz obszaru rolnictwa

opis działania:

- wspieranie lokalnej przedsiębiorczości poprzez dobry klimat oraz pomoc organizacyjną, informacyjną i doradczą
- wspieranie przedsiębiorczości młodych mieszkańców gminy

2.2.5 inwestycje w infrastrukturę związaną z nowoczesnymi technologiami

opis działania:

- działania zmierzające do dostępności teleinformatycznej - dostęp do szybkiego Internetu szerokopasmowego
- ogólnodostępne aplikacje oraz możliwość elektronicznego załatwiania spraw urzędowych
- przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu poprzez upowszechnianie form korzystania z nowoczesnych technologii
- dalsze inwestycje OZE dla osób fizycznych i prawnych

2.2.6 lokalna oferta inwestycyjna

opis działania:

- stworzenie oferty inwestycyjnej gminy dla inwestorów i przedsiębiorców zewnętrznych

3 OBSZAR STRATEGICZNY
LOKALNE ŚRODOWISKO (PRZESTRZEŃ). ZASOBY I WALORY NATURALNE

3.1 CEL STRATEGICZNY:
OCHRONA ZASOBÓW NATURALNYCH I KULTURALNYCH. ZWIĘKSZENIE
ATRAKCYJNOŚCI OTACZAJĄCEJ PRZESTRZENI W CELU WYTWORZENIA
LOKALNEJ IDENTYFIKACJI ORAZ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

3.2 CELE SZCZEGÓŁOWE

3.2.1 dalsza rewitalizacja i estetyzacja poszczególnych miejscowości wchodzących w skład gminy

opis działania:

- wykorzystanie programów odnoszących się do rewitalizacji oraz poprawy estetyki miejscowości i obszarów wiejskich

3.2.2 wykorzystanie i promocja form ochrony przyrody znajdujących się na terenie gminy

opis działania:

- nowoczesne formy reklamy i marketingu zasobów przyrodniczych gminy, ze szczególnym uwzględnieniem e-informacji
- edukacja regionalna w oparciu o szkoły oraz organizacje lokalne

3.2.3 dalsze tworzenie miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych ze szczególnym wykorzystaniem terenów leśnych

opis działania:

- tworzenie szlaków pieszo-rowerowych, miejsc aktywnego wypoczynku (siłownie na wolnym powietrzu), oferty spędzania wolnego czasu
- oferta turystyki jednodniowej
- zróżnicowana oferta wolnego czasu dla wszystkich mieszkańców gminy

3.2.4 stworzenie miejsc spotkań oraz spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych; rozszerzenie oferty społeczno- kulturalno- sportowej dla mieszkańców gminy

opis działania:

- stworzenie miejsc spotkań oraz spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych
- opracowanie lokalnego programu rozwoju kulturalnego i społecznego uwzględniającego potrzeby wszystkich mieszkańców gminy
- zatrudnienie animatora działań kulturalnych, sportowych i społecznych

VI. FINANSOWANIE ORAZ WDRAŻANIE STRATEGII

I. OBSZAR STRATEGICZNY			
SPOŁECZEŃSTWO			
KAPITAŁ LUDZKI. KAPITAŁ SPOŁECZNY			
cel/ działanie szczegółowe	czas rozpoczęcia realizacji; charakter działania	podmiot realizujący	finansowanie
<i>tworzenie warunków dla jak najlepszego rozwoju rodziny; zróżnicowane formy wspierania rodzin</i>	aktualnie; działanie stałe	GOPS	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne ⁵
<i>podnoszenie jakości kształcenia podstawowego i gimnazjalnego</i>	aktualnie; działanie stałe	placówki oświatowe, Urząd Gminy	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
<i>efektywna polityka społeczna</i>	aktualnie; działanie stałe	GOPS	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
<i>zwiększenie mobilności i aktywności mieszkańców gminy. poprawa lokalnej integracji. Działania w obszarze kultury</i>	aktualnie; działanie stałe	Urząd Gminy, placówki oświatowe, instytucje i organizacje lokalne	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
<i>efektywne zarządzanie w ramach wszystkich organizacji i instytucji gminnych</i>	aktualnie; działanie stałe	Urząd Gminy	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
<i>zwiększenie poczucia bezpieczeństwa publicznego na terenie gminy</i>	aktualnie; działanie stałe	Urząd Gminy, policja	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne

⁵ m.in. w rozumieniu programów UE: Kapitał Ludzki, Infrastruktura i Środowisko, RPO województwa pomorskiego

na lata 2014-2020 (z dnia 21 maja 2015 roku), patrz Załącznik Nr 1 do uchwały nr 434/43/15

Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 21 maja 2015 r. w tym **Oś priorytetowa 3 – Edukacja, Oś priorytetowa 4 – kształcenie zawodowe, Oś priorytetowa 6- Integracja.**

II. OBSZAR STRATEGICZNY			
INFRASTRUKTURA. INWESTYCJE. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ			
działanie	czas rozpoczęcia realizacji; charakter działania	podmiot realizujący	Finansowanie
dalsze inwestycje w infrastrukturę szkolną i przedszkolną	2016-2017	placówki oświatowe, Urząd Gminy	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
dalsze inwestycje w infrastrukturę drogową	2016-2017	Starostwo Powiatowe, Urząd Gminy	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
dalsze inwestycje w infrastrukturę wod.-kan.	2016-2017	Urząd Gminy	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
tworzenie warunków dla jak najlepszego rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz obszaru rolnictwa	2016-2017; stałe działanie	Urząd Gminy, instytucje i organizacje lokalni przedsiębiorcy	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
inwestycje w infrastrukturę związana z nowoczesnymi technologiami	2016-2017	Urząd Gminy	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
lokalna oferta inwestycyjna	2016	Urząd Gminy, lokalni przedsiębiorcy	Budżet gminy

III. OBSZAR STRATEGICZNY			
<i>LOKALNE ŚRODOWISKO (PRZESTRZEŃ). ZASOBY I WALORY NATURALNE</i>			
działanie	czas rozpoczęcia realizacji; charakter działania	podmiot realizujący	Finansowanie
dalsza rewitalizacja i estetyzacja poszczególnych miejscowości wchodzących w skład gminy	2016-2020	Urząd Gminy	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
wykorzystanie i promocja form ochrony przyrody znajdujących się na terenie gminy	2016-2017; działanie stałe	Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kwidzyn	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
dalsze tworzenie miejsc rekreacyjno-wypoczynkowych ze szczególnym wykorzystaniem terenów leśnych	2016-2020	Urząd Gminy, Nadleśnictwo Kwidzyn	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne
stworzenie miejsc spotkań oraz spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych; rozszerzenie oferty społeczno-kulturalno-sportowej dla mieszkańców gminy;	2016-2020	Urząd Gminy	Budżet gminy, Fundusze zewnętrzne

(PROPONOWANE GŁÓWNE KIERUNKI) WYKORZYSTANIA FUNDUSZY W GMINIE SADLINKI W RAMACH

REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO NA LATA 2014-2020 PRZYJĘTEGO 21
MAJA 2015 ROKU, UCHWAŁĄ NR 434/43/15 ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Oś priorytetowa/ efekty	Działania w zakresie
<p>A. EDUKACJA</p> <p>Oczekiwane efekty wsparcia:</p> <p>1)wzrost udziału dzieci w edukacji przedszkolnej.</p> <p>2)poprawa jakości kształcenia, głównie pod kątem nabywania kompetencji kluczowych, w tym społecznych oraz ułatwiających dostęp do rynku pracy.</p> <p>3)wzrost zainteresowania nauką w ponadgimnazjalnych szkołach zawodowych prowadzących kształcenie o profilu praktycznym oraz wyższy poziom zatrudnialności ich absolwentów.</p> <p>4)skuteczne wspieranie rozwoju uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.</p>	<p>- edukacja przedszkolna</p> <p>- edukacja ogólna</p>
<p>B. ZATRUDNIENIE (we współpracy z PUP)</p> <p>Oczekiwane efekty wsparcia:</p> <p>1. Wzrost zatrudnienia wśród osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.</p> <p>2)Wzrost zatrudnienia wśród osób opiekujących się dziećmi do lat 3 oraz osobami zależnymi.</p> <p>3)Wyższy poziom uczestnictwa osób w wieku aktywności zawodowej w kształceniu ustawicznym.</p> <p>4)Wzrost liczby i trwałości mikroprzedsiębiorstw, głównie na terenach wiejskich oraz w małych miastach.</p> <p>5)Wzrost skuteczności działań profilaktycznych w zapobieganiu chorobom, umożliwiającym utrzymanie i wydłużenie aktywności zawodowej.</p>	<p>- aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy</p> <p>- opieka nad dziećmi do lat 3</p> <p>- kształcenie ustawiczne</p> <p>- mikroprzedsiębiorstwa</p>

<p>C. ŚRODOWISKO</p> <p>Oczekiwane efekty wsparcia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poprawa jakości wód powierzchniowych i wody pitnej. 2)Wzrost efektywności systemów zagospodarowania odpadów komunalnych. 3)Wzmocnienie odporności regionu na powodzie i susze. 4)Zabezpieczenie zasobów i walorów przyrodniczych i krajobrazowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczanie zagrożeń naturalnych - gospodarka odpadami - gospodarka wodno-ściekowa - ochrona zasobów środowiska
<p>D. PRZEDSIĘBIORSTWA</p> <p>Oczekiwane efekty wsparcia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost liczby przedsiębiorstw inwestujących w rozwiązania innowacyjne. 2)Zwiększenie międzynarodowej aktywności pomorskich przedsiębiorstw. 3)Poprawa efektywności i jakości działania IOB. 4)Wzrost inwestycji (w tym zagranicznych) w obszarach aktywności gospodarczej o największym potencjale rozwoju (punktem wyjścia do określenia tych branż są zapisy SRWP, gdzie zalicza się do nich: TIK, energetykę, logistykę, usługi biznesowe, chemię lekką, biotechnologię, technologie offshore i przemysły kreatywne). 	<ul style="list-style-type: none"> - wspieranie mikroprzedsiębiorstw - inwestorzy zew.
<p>E. INTEGRACJA</p> <p>Oczekiwane efekty wsparcia:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost zatrudnienia wśród osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. 2)Upowszechnienie korzystania z usług społecznych wśród osób dotkniętych i zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. 3)Wzrost zatrudnienia w podmiotach ekonomii społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> - aktywna integracja - ekonomia/ usługi społeczne

F. ZDROWIE Oczekiwane efekty wsparcia: 1. Poprawa dostępności do specjalistycznych usług zdrowotnych i wdrożenie interoperacyjnych systemów informatycznych w jednostkach systemu zdrowia.	- lepsza dostępność do usług medycznych - profilaktyka zdrowia
---	---

WYKORZYSTANIA FUNDUSZY W GMINIE SADLINKI W RAMACH

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020

1. Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne lub kształtowanie przestrzeni publicznej

Działanie: Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

2. Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER

Działanie: wzmocnienie kapitału społecznego, w tym z wykorzystaniem rozwiązań innowacyjnych i wspieranie partycypacji społeczności lokalnej w realizacji LSR,

VII. SYSTEM MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY SADLINKI

Wójt Gminy Sadlinki z wyznaczoną osobą/ osobami dokonuje całościowej analizy postępu wdrażania zapisów Strategii. Informuje wcześniej o planowanym przeglądzie Strategii Rozwoju Gminy polecając kierownikom poszczególnych komórek UG przeprowadzić analizę realizacji zapisów „Strategii Rozwoju Gminy Sadlinki”. Przygotowuje materiały i narzędzia w postaci formularzy do prowadzenia monitoringu realizacji Strategii. Taka generalna analiza przeprowadzana jest raz do roku.

Wójt gminy w odpowiednim czasie kieruje do kierowników poszczególnych komórek UG pismo informacyjne określające w szczególności zasady i terminy przeprowadzenia monitoringu wraz materiałami i narzędziami do ich prowadzenia.

W terminie określonym kierownicy komórek przekazują informacje zwrotną i wyniki przeprowadzonego przeglądu realizacji Strategii w wybranych obszarach strategicznych.

Wójt gminy dokonuje całościowej analizy przekazanych dokumentów/ sprawozdań / informacji a następnie opracowuje Raport z monitoringu Strategii.

MONITOROWANIE STRATEGII ROZWOJU GMINY SADLINKI

UJĘCIE ORGANIZACYJNE

Działanie	częstotliwość / termin	osoba realizująca	wskaźnik
opracowanie całościowego raportu z wykonania postanowień i zapisów Strategii	raz do roku/ koniec roku kalendarzowego	wójt gminy wraz z oddelegowaną do tego osobą, ew. powołany do tego zespół/ osoba z zewnątrz	-raport powstający w wyniku analizy danych zawartych w przesłanych przez kierowników komórek UG materiałów i innych narzędzi -poziom zadowolenia mieszkańców (pomiar sondażowy) -dane statystyczne
spotkanie w ramach poszczególnych grup np. Rada Gminy, spotkania sołectwa dotyczące stopnia realizacji zapisów Strategii	raz do roku/ termin do uzgodnienia	wójt gminy, zastępca bądź inna osoba oddelegowana	- ustalenia i zapisy
opracowanie narzędzi pomiarowych dotyczących badania stopnia realizacji zapisów strategii	jednorazowe zlecenie do wykonania raz w roku	wójt gminy/ osoba z zewnątrz	Skuteczność, profesjonalizm oraz efektywność narzędzia

Podsumowanie

W otaczającej nas rzeczywistości charakterystycznym zjawiskiem jest zmiana. Oznacza to, iż we wszystkich dziedzinach i formach życia jednostkowego i zbiorowego życia następują przeobrażenia i szybko postępujące przemiany. Wyzwaniem jest przygotowanie oraz wprowadzenie w działanie takich rozwiązań by zmiana nie powodowała negatywnych skutków w danej organizacji. Dlatego też ważne staje się przyjęcie dokumentu, jakim jest Strategia rozwoju społeczno-ekonomicznego jako studium uwarunkowań oraz propozycje zmian na najbliższe lata. Dokument ten jest wskazówką odpowiednich działań, które przygotowują lokalną społeczność na nowe wyzwania.

Ważne jest by poprzez tworzenie tego typu dokumentu doszukać się uwarunkowań pojawiania się różnych zjawisk społecznych i ekonomicznych. W opinii ekspertów należy szukać ich na wielu płaszczyznach życia społeczno – ekonomicznego, nie tylko w warunkach ekonomicznych i bytowych społeczeństwa, lecz także w zmianie systemu wartości, norm, internalizacji wzorców innych kultur, a także coraz większym wpływie mediów, szczególnie mediów elektronicznych. Szybko następujące zmiany, stanowiące efekt procesu przekształceń, mają charakter nie zawsze modernizacyjny, a ich rezultatem są głębokie przemiany w takich dziedzinach i instytucjach, jak rodzina, społeczność lokalna, religia, dodatkowo potęgując zmianę w systemie aksjologicznym. Zmiana taka może przyczyniać się wtedy do wzrostu zjawisk szkodliwych – różnych form zagrożeń dla rozwoju lokalnego społeczeństwa. A zatem rozwój infrastrukturalny i ekonomiczny w wielu przypadkach jest uwarunkowany czynnikami społecznymi.

Wydaje się, że jednym z ważniejszych zatem postulatów w kierunku którego powinna zmierzać lokalna polityka jest budowanie kapitału społecznego. To wyzwanie przed jakim staje dziś lokalna społeczność jest tworzeniem lokalnej integracji oraz budową lokalnej tożsamości. Niniejszy dokument m.in. taki cel sobie stawia, wydaje się, iż realizacja zapisanych tu postulatów przyspieszy tego powstanie.

Niniejszy dokument jest zatem próbą przyszłościowego spojrzenia na opisywane w nim zagadnienie. Poprzez analizę stanu obecnego, wskazanie mocnych i słabych stron, szans oraz zagrożeń, przede wszystkim zaś rozwiązań na najbliższe lata pojawia się szansa tworzenia lepszych warunków lokalnego rozwoju, tworzeniem efektywnej polityki społecznej, ekonomicznej i kulturalnej. Powstały w wyniku wspólnych prac osób związanych ze środowiskiem społecznym, samorządowym i pozarządowym dokument, także zastosowania wielu metod i technik badawczych, będzie stanowił ważny element budowania nowoczesnej polityki na terenie gminy Sadlinki, opartej na nowoczesnych sposobach jej realizacji, z poszanowaniem dorobku i tradycji lokalnych, z poszanowaniem podmiotowości człowieka.

ANEKS

1. ANKIETA UŻYTA DO PRAC NAD STRATEGIĄ

2. BIBLIOGRAFIA

3. ŹRÓDŁA

4. ZESPÓŁ ZADANIOWY

5. OSOBY ZE STRONY WYKONAWCY TWORZĄCE STRATEGIĘ

Szanowna Pani/ Szanowny Panie

Zwracamy się do Pani/ Pana z prośbą o odpowiedź na pytania dotyczące spraw związanych z funkcjonowaniem i zmianami na terenie gminy Sadlinki. Badanie wykorzystane zostanie do prac nad Strategią rozwoju gminy. Badanie ma charakter anonimowy. Dziękujemy.

Pyt 1. Jak ocenia Pani/Pan poszczególne obszary funkcjonowania gminy Sadlinki ?

(proszę zaznaczyć znakiem X w odpowiednim miejscu)

	bardzo dobre	dobrze	przeciętne	złe	bardzo złe	Nie mam zdania
Lokalny rynek pracy						
Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej						
Pomoc społeczna						
Opieka zdrowotna						
Edukacja szkolna						
Szkoły wyższe						
Bezpieczeństwo mieszkańców						
Dostępność do kultury i rozrywki						
Dostępność do infrastruktury sportowej i rekreacyjnej						
Dostępność do handlu i usług						
Stan dróg						
Stan chodników						
Stan infrastruktury rowerowej						
Jakość transportu zbiorowego						
Jakość usług wodociągowo - kanalizacyjnych						
Gospodarka odpadami						
Dostęp do Internetu						
Dostępność instytucji i urzędów lokalnych						

PYT 2 JAK GENERALNIE Z PERSPEKTYWY OSTATNICH 2,3 LAT OCENIA PANI/ PAN ROZWÓJ SPOŁECZNO – EKONOMICZNY GMINY?

	BARDZO DOBRZE	DOBRZE	ŚREDNIO	ŹLE	BARDZO
ŹLE	☐	☐	☐	☐	☐

pyt.3 Na rozwój jakich dziedzin na terenie gminy powinien zostać położony w najbliższych latach szczególny nacisk ?

rozwój przedsiębiorczości	
handel i usługi	
napływ kapitału/ inwestycje w nowe miejsca pracy	
pozyskiwanie funduszy zew.	
szkolnictwo i edukacja	
komunikacja/ transport	
budownictwo mieszkaniowe	
profilaktyka zdrowia mieszkańców	
kultura, sport, rekreacja	
turystyka	
rozwój kapitału społecznego	
inne- jakie.....	

pyt 4. Jakie Pani/Pana zdaniem dziedziny (obszary) funkcjonowania gminy powinny zostać uznane za priorytetowe ?

Rozwój przedsiębiorczości, inwestycje i nowe miejsca pracy	
Rozwój i modernizacja infrastruktury drogowej	
Poprawa stanu środowiska naturalnego	
Sprawy społeczne	
Rozwój budownictwa mieszkaniowego, uzbrajanie terenów pod budownictwo	
Rozwój infrastruktury kultury, sportu, rekreacji	
Poprawa jakości i dostępności podstawowej opieki zdrowotnej	
Wsparcie aktywności społecznej	
Poprawa bezpieczeństwa publicznego	
Edukacja	
Rozwój turystyczny gminy	
Inne- jakie.....	

Pyt 5. Czy zamierza Pani/Pan w najbliższym czasie wyprowadzić się / wyjechać na stałe z terenu gminy Sadlinki?

tak	nie	trudno powiedzieć/ nie wiem

Pyt 6. Jakie są najważniejszy problemy społeczno- ekonomiczne gminy Sadlinki ?

NIE WIEM

BRAK JEST TAKICH

pyt 7. Jak wyobraża Pani/ Pan sobie gminę Sadlinki za kilka lat?

NIE WIE

Bibliografia

1. Giza – Poleszczuk A., Marody M., *Przemiany więzi społecznych*, Warszawa 2004.
2. Gołdyka I., *Socjologia : pojęcia, teorie, problemy*, Warszawa 2007.
3. Hann Ch., *Antropologia społeczna*, Kraków 2008.
4. Kowalski S., *Szkoła w środowisku*, Warszawa 1969.
5. pod. red., Mendel M., *W poszukiwaniu partnerstwa rodziny, szkoły i gminy*.
6. Radlińska H., *Pedagogika społeczna*, Warszawa 1961.
7. Robbins S., *Zachowania w organizacji*, Warszawa 2007.
8. Santorski Jacek, *Ludzie przeciwko ludziom? Jak żyć we współczesnej Polsce*, Warszawa 2004.
9. Stankiewicz J., *Socjologia organizacji*, Warszawa 2007.
10. Piotr Sztompka, *Socjologia zmian społecznych*, Kraków 2005.
11. Theiss Wiesław, *Mała ojczyzna: perspektywa edukacyjno-utylnarna [w:] Mała ojczyzna. Kultura. Edukacja. Rozwój lokalny*, pod red. Wiesław Theiss, Warszawa 2001.

Źródła (instytucjonalne)

1. Główny Urząd Statystyczny
2. Ministerstwo Pracy i Opieki Społecznej
3. Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego
4. Ministerstwo Gospodarki
5. Pomorski Urząd Marszałkowski
6. Powiatowy Urząd Pracy
7. Starostwo Powiatowe Kwidzyn
8. Urząd Gminy Sadlinki

ZESPÓŁ ZADANIOWY DO SPRAW GMINNEJ STRATEGII ROZWOJU SPOŁECZNO-EKONOMICZNEGO GMINY SADLINKI

OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA PROJEKT

➤ dr Paweł Bykowski – adiunkt w Katedrze Nauk Społecznych na Wydziale Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej, absolwent socjologii UG, studiów podyplomowych kierowania kadraj kierowniczo-menedżerską na Wydz. Zarządzania i Ekonomii PG

➤ dr Sylwia Winnicka – adiunkt na GWSH, absolwentka UG oraz studiów podyplomowych w zakresie zarządzania i kierowania zasobami ludzkimi na Wydziale Zarządzania i Ekonomii Politechniki Gdańskiej

